



FUŠ – Film u školi vam predstavlja film  
**ANA KARENJINA**



**Studen 2013.**

Pripremila Željka Ferenčić, prof.

**Žanr:** drama

**Trajanje filma:** 129 minuta

**Zemlja i godina proizvodnje:** Ujedinjeno Kraljevstvo, 2012.

**Redatelj:** Joe Wright

**Scenarist:** Tom Stoppard, prema istoimenoj knjizi Lava Tolstoja

**Producenti:** Tim Bevan, Paul Webster, Alexander Dostal

**Direktor fotografije:** Seamus McGarvey

**Montaža:** Melanie Oliver

**Scenografija:** Sarah Greenwood, Katie Spencer

**Kostimografija:** Jacqueline Durran

**Glazba:** Dario Marianelli

**Koreografija:** Sidi Larbi Cherkaoui

**Šminkerica:** Ivana Primorac

**Uloge:** Keira Knightley (Ana Karenjina), Aaron Johnson (Aleksej Vronski), Jude Law (Aleksej Karenjin), Kelly Macdonald (Doli), Matthew MacFadyen (Stiva Oblonski), Emily Watson (grofica Lidija Ivanova), Olivia Williams (grofica Vronska), Alicia Vikander (Kiti), Domhnall Gleeson (Konstantin Levin), Oskar McNamara (Serjoža), Ruth Wilson (kneginja Betsy Tverska)

**Foršpan:** <http://www.youtube.com/watch?v=w3HGdEvzpVE>

**Službene stranice:** [http://www.focusfeatures.com/anna\\_karenina/](http://www.focusfeatures.com/anna_karenina/)

<http://www.imdb.com/title/tt1781769/>

**Uzrast:** Srednja škola

**Korelacija s nastavnim predmetima:** hrvatski jezik, engleski jezik, medijska kultura, sociologija

**Kratki sadržaj:**

Smještena krajem XIX. stoljeća, priča prikazuje život ruskih aristokratskih obitelji. Živahna i lijepa, Ana Karenjina ima sve ono na čemu bi joj pozavidjele žene toga doba. U braku je s Aleksejem Karenjinom, perspektivnim političarom i njen položaj u Sankt Peterburgu ne može biti viši. No, posvećen karijeri, Karenjin uglavnom zanemaruje svoju suprugu i sina. Ana pak ima dovoljno vremena za intenzivni društveni život. Kad joj brat Stiva pošalje pismo, ona otputuje u Moskvu da bi spasila njegov brak s Doli. Tamo će susresti grofa Vronskog, mladog

i privlačnog konjičkog časnika te će među njima buknuti velika strast. Jureći za istinskom srećom, Ana započinje skandaloznu aferu koja će zaprijetiti uništenjem njihovih sudbina, dok će Karenjin pokušavati sve kako bi spasio svoj brak. U međuvremenu će seoski plemić Levin pokušati osvojiti srce mlade kneginje Kiti, koja se isprva čini zainteresiranijom za Vronskog. Shrvan, Levin se vraća na seosko imanje gdje se predaje se fizičkom radu.

S druge strane, Ana Karenjina otkriva pravu sebe, pomiče granice i krši općeprihvaćena pravila što izaziva osudu društva. No, kada strast između nje i Vronskog zamre, Ana shvaća da je izgubljena i u očaju se baca pod kotače vlaka.

### **Nagrade:**

Prema filmskim kritičarima, *Ana Karenjina* je produkcijski na visokoj razini, a na ovogodišnjim filmskim festivalima osvojila je najviše nagrada za najbolju scenografiju (Europska filmska nagrada; BCFAA), kostimografiju (Oscar, Bafta, BFCAA) i fotografiju (nagrada Britanskog društva snimatelja; IFTA).

### **O redatelju:**

Britanski redatelj Joe Wright (1972.), ponajviše je poznat po ekraniziranju književnih klasika *Ponos i predrasude* i *Okajanje* te suradnji s glumicom Keirom Knightley. Scenarij je pak napisan iz pera Toma Stopparda, jednog od najvećih britanskih dramaturga, autora scenarija filma *Zaljubljeni Shakespeare*.

"Srce priče je ljudsko srce. Uvijek ću biti fasciniran na koji način funkcionira ljubav, zašto se zaljubljujemo i koliko smo kao ljudska bića emotivno iskreni."

- Joe Wright, redatelj

Redatelju je kao inspiracija poslužila knjiga "Natašin ples: kulturna povijest Rusije" (2002.), poznatog britanskog povjesničara Orlanda Figesa, koji je inače bio i povijesni savjetnik na filmu. Naime, Figes je u svojoj knjizi opisao elitu Sankt Peterburga kao društvo čiji život nalikuje na kazališnu predstavu. Njegova je teza da je Rusija oduvijek patila od krize identiteta, ne znajući je li dijelom Istoka ili Zapada. Kada je početkom XVIII. stoljeća postao ruskom prijestolnicom, Sankt Peterburg se htio uskladiti sa Zapadnom Europom. To je povezano s europeizacijom zemlje pod Petrom Velikim koji je nastojao imitirati Europu, pogotovo Francuze. I zaista, u razdoblju kada je nastala "Ana Karenjina", mnogo je aristokrata pričalo francuski, pratilo parišku modu, pa čak i čitalo knjige o tome kako se ponašati poput Francuza. Zbog toga je filmska priča o životu carske Rusije postavljena na

kazališnu pozornicu kako bi se pokazao lažni sjaj aristokratskog društva koje glumi ono što zapravo nije. Redatelj čak nije snimio pravu sliku Moskve i Petrograda, već makete simbola gradova. No, u nekim scenama ipak je prikazao stvaran krajolik. Naime, umjetnom svijetu kazališta suprotstavio je jednostavan i prirodan život plemića Levina koji se brine o svom bolesnom bratu, ima iskren odnos s Kiti te daje prednost seljačkom radu na polju. Stoga, budući da Levin predstavlja lik koji je najmanje pod utjecajem društvenih normi, sekvence s njime su drugačije od ostalih.

#### **Zanimljivosti o filmu:**

- Film je sniman 12 tjedana na više od 100 različitih setova. Sveukupno je snimljeno 240 scena, od čega 83 govorničkih.
- Glazbu za film skladao je Dario Marianelli, međutim, u nekoliko scena na selu korištene su ruske narodne pjesme koje je i Čajkovski inkorporirao u svojoj Četvrtoj simfoniji, pisanoj u istom razdoblju kao i Tolstojev roman.
- Karakteristika filma je raskošna kostimografija. Jacqueline Durran kreirala je izgled kostima koji se odnose na povijesni period Rusije iz XIX. stoljeća, ali i sredine XX. stoljeća. U jednoj sceni, tijekom plesa na balu, sve žene nose istu haljinu, za razliku od Ane koja je "crni labud". Inače je Keira Knightley u sceni bala nosila dijamantnu ogrlicu u vrijednosti od dva milijuna dolara, koju je tvrtka Chanel specijalno posudila za snimanje filma.

"Ana Karenjina" je roman ruskog pisca Lava Nikolajeviča Tolstoja (1828.-1910.), jednog od najvećih pisaca iz doba realizma. Na top listi najboljih književnih naslova svih vremena, Tolstojev "Rat i mir" i "Ana Karenjina" zauzimaju prvo i treće mjesto prema časopisu "Time". Prvobitno objavljivan u dijelovima od 1873. do 1877. godine, roman je tada izazvao revoluciju, ne samo u književnosti, nego i u svijetu, zbog različitog viđenja ljubavi i pogleda na ženu. Naime, u XIX. stoljeću su ljubavne afere bile iznimno nedopustive i smatrale se najvećom izdajom. Bilo je puno dogovorenih brakova, a loši brakovi su opstajali, jer su se doživljavali kao neke institucije koje se ne mogu srušiti. Kažu da je Tolstoj poput Ane Karenjine učinio preljub te osjećao veliku krivnju nakon što je napustio dijete. Njegova smrtna kazna za Anu Karenjinu možda je njegovo iskupljenje na neki način.

## Tolstojeve heroine na velikom ekranu

Uz "Gospođu Bovary" Gustava Flauberta, Tolstojeva "Ana Karenjina" je najpoznatija pala žena u svjetskoj književnosti. Uloga žene koja je bila spremna izgubiti sve prednosti visokog društva u korist čovjeka kojeg voli i koja je zato platila svojim životom, već zadnjih sto godina predstavlja neodoljiv izazov mnogim glumicama. Karenjina uživa izuzetnu popularnost među filmašima, te je dosad snimljeno više od desetak filmskih verzija Karenjine, najslavnije od strane Grete Garbo (1927. i 1935.) i Vivien Leigh (1947.). Dakako, posljednja filmska zvijezda koja je utjelovila tragičnu junakinju jest Keira Knightley. Svojedobno je izjavila:

"Priča je i danas aktualna, jer ljudi i dalje maštaju o onom nedostižnom, pate od društvenih predrasuda i konvencija, ne znaju drugom prenijeti svoje osjećaje i od toga u konačnici pate još više“.

- Keira Knightley, glumica

## POMOĆ NASTAVNIKU

Ovdje donosimo hrvatske i strane kritike o filmu, različite stavove, kako bi donekle pomogli nastavniku u njegovoj pripremi za obradu filma na satu.

- <http://www.filmovi.hr/index.php?p=article&id=1873>
- <http://www.slobodnadalmacija.hr/CineMark/tabid/173/articleType/ArticleView/articleId/203520/Default.aspx>
- [http://www.focusfeatures.com/anna\\_karenina/reviews](http://www.focusfeatures.com/anna_karenina/reviews)
- [http://www.law.harvard.edu/programs/corp\\_gov/articles/Heineman-Atlantic-12-23-12.pdf](http://www.law.harvard.edu/programs/corp_gov/articles/Heineman-Atlantic-12-23-12.pdf)
- [http://www.nytimes.com/2012/11/16/movies/anna-karenina-from-by-joe-wright-with-keira-knightley.html?\\_r=0&pagewanted=1](http://www.nytimes.com/2012/11/16/movies/anna-karenina-from-by-joe-wright-with-keira-knightley.html?_r=0&pagewanted=1)
- <http://www.theguardian.com/film/2012/sep/09/anna-karenina-review-philip-french>
- <http://www.jutarnji.hr/artificijelna-ekranizacija-tolstojovog-klasika--nezrela-ana-karenjina-u-ruskome-disneylandu/1087867/>
- <http://variety.com/2012/film/reviews/anna-karenina-1117948172/>
- [http://ruskivjesnik.com/articles/2012/12/03/ljubav\\_i\\_predrasude\\_nove\\_ane\\_karenjine\\_16551.html](http://ruskivjesnik.com/articles/2012/12/03/ljubav_i_predrasude_nove_ane_karenjine_16551.html)

Također, primjere analiza filmskih adaptacija *Ane Karenjine* možete pročitati i na:

- <http://www.pitt.edu/~slavic/sisc/SISC2/makoveeva.pdf>
- <http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=3813843&fileId=3813850>
- [http://d2buyft38glmwk.cloudfront.net/media/cms\\_page\\_media/11/FilmInTheClassroom\\_Full.pdf](http://d2buyft38glmwk.cloudfront.net/media/cms_page_media/11/FilmInTheClassroom_Full.pdf)
- <http://www.pbs.org/wgbh/masterpiece/anna/index.html>

## **PRIJEDLOG OBRADE FILMA NA SATU MEDIJSKE KULTURE**

Prilikom gledanja filma trebalo bi izdvojiti osnovne teme koje se prožimaju kroz cijeli film. To su primjerice brak, ljubav, doba carske Rusije, aristokracija, ples, nevjera, odbačenost, tragična smrt, licemjerje, ljubomora, strast, opreka između lažnog i prirodnog itd.

Adaptacija književnog predloška također je tema za sebe. Nastavnici bi trebali imati na umu kako filmska adaptacija književnih djela nije jednostavan proces transformacije pri kojem se književnost jednostavno reproducira u drugom mediju. Naprotiv, prenošenje iz jezičnoga u vizualni medij je nužno povezano s temeljenim promjenama pri čemu vjernost predlošku nije vrijednosni kriterij.

Nadalje, svakako bi trebalo ponoviti znanja o djelu, stvaralaštvu i životu Lava Nikolajeviča Tolstoja, budući da film slijedi (izbornu) školsku lektiru. Hoće li napraviti korelaciju medijske kulture i književnosti, te to povezati sa satom lektire, prepuštamo na izbor nastavnicima.

Nakon gledanja filma, nastavnici bi trebali preobličiti i prilagoditi ovisno o dobi učenika, pitanja koja nameće ovaj film. Prvo što trebaju upitati učenike nakon projekcije filma jest kako ih se dojmio film, je li im bio zanimljiv i slično. Nakon što iznesu svoje doživljaje, u razredu bi uslijedila istraživačka rasprava kroz niz pitanja:

Koji je ovo filmski rod i filmska vrsta?

Gdje i kada se zbiva radnja filma?

Što je tema ovog filma?

Kako film započinje? Je li vas kazališna sekvenca zbunila?

Nabroji glavne likove u filmu.

Na koji način upoznajemo Anu Karenjinu? Kako je prikazana? U kakvom okruženju živi? Čime se svakodnevno bavi?

Tko je Karenjin? Kakav je njegov odnos prema supruzi i sinu Serjoži?

Kakav je brak Ane i Karenjina? Ima li u njemu ljubavi i strasti?

Zašto Ana odlazi u Moskvu i koga upoznaje u vlaku?

Kako komentirate izjavu grofice Vronske: "...radije se kajem što sam učinila preljub, nego da se kajem što nisam..."?

Karenjina se brine što po prvi put ostavlja sina kod kuće. Što time pokazuje?

Kako je izgledao prvi susret Ane i grofa Vronskog?

Tko je Kiti? Kako ju je redatelj prikazao? Tko se zaljubio u Kiti?

Opiši scenu bala i ples Vronskog i Karenjine. Što pokazuju svojim pokretima, gestama i izrazima? Kako se Kiti osjeća?

Ana i Vronski uskoro će započeti ljubavnu aferu. Komentirajte Aninu izjavu: "Ja sam poput izgladnjelog prosjaka koji je dobio hranu. Ja nesretna? Ne! Ovo je moja sreća". Iako je Ana živjela s mužem u braku koji se temeljio na međusobnom poštovanju i uvažavanju, ona se osjećala neispunjeno. Zašto?

Kakvi su brakovi u XIX. stoljeću? Kako se ljudi osjećaju? Kakav su status imale ruske žene u XIX. stoljeću? Koja je njihova uloga? Od čega se sastojala Anina svakodnevnica? Je li njezin izbor bio ograničen kulturom i zakonima njezina vremena? Koliko je Annina sudbina posljedica položaja tadašnjih žena u Rusiji? Da li danas živimo u društvu stroge klasne strukture ili ne? Da je našim rođenjem određeno gdje ćemo živjeti, što ćemo raditi, za koju osobu ćemo se udati?

Je li Ana trebala ostati u braku nesretna zbog dobrobiti djeteta i ispunjenja svoje uloge supruge i majke? Ili je s pravom slijedila vlastito srce i sreću? Osuđujete li njezin postupak?

Sam roman Tolstoj započinje slavnom rečenicom: "Sve sretne obitelji nalik su jedna na drugu, svaka nesretna obitelj nesretna je na svoj način". Mislite li da to i filmska priča potvrđuje? Objasnite.

U filmu glavni likovi definiraju ljubav na različite načine. Po čemu se razlikuju gledišta Ane, Vronskog, Stive ili Levina? Kako vi definirate ljubav?

Neki su smatrali da Levinovo shvaćanje ljubavi idealističkim: "Umro bih zbog ljubavi, ali ne zbog susjedove žene. Nečista ljubav za mene nije ljubav. Požuda je po sebi pohlepa i zloupotreba svetog što nam je dano kako bismo izabrali osobu s kojom možemo doseći ljudskost. U suprotnom, mi smo samo stoka". Kako komentirate Levinovu izjavu?

Koje bi mu karakterne osobine pridodali? Također, zašto ga fascinira seoski život? Za čime traga? Zašto redatelj jedino Levina prikazuje u prirodnim postavkama? Što time sugerira i što to govori o ruskom društvu u cjelini?

Opišite scenu kada se Levinov i Kiti igraju kockicama. Što su si rekli?

Gdje je i na koji način Ana javno razotkrila svoje osjećaje prema Vronskom? Kako je na to reagirao njezin muž? Jeste li bili iznenađeni što je Karenjin oprostio Ani? Je li on za vas žrtva, negativac ili nešto treće? Što mislite o njegovim postupcima? Nakon što je Ana ostala trudna, Karenjin želi znati čime je to zaslužio. Kako biste to objasnili?

Kako se Ana osjeća nakon što je otišla od kuće? Grize li ju savjest? Osjeća li se lošom ženom? Kako se njezina okolina odnosi prema njoj? Gdje to u filmu najbolje možemo uočiti? Opišite scenu na operi. Postoji li licemjerje među visokim društvom? Kako komentirate izjavu Anine poznanice: "Posjetila bih ju da je samo prekršila zakon. Ali je prekršila i pravila". Na koji način Ana snosi posljedice svoje odluke? Je li kazna za Anin čin brakolomstva drastična? Je li Anina ljubav grijeh? Smije li se ignorirati javno mnijenje?

Zašto pak Doli zavidi Ani? Što to ona ima, a Doli ne? Na čijem biste mjestu radije bili i zašto? Koje tehnike redatelj koristi kako bi gledateljima pokazao degradaciju Aninog mentalnog stanja? Kako Ana provodi svoje posljednje dane? Kakav je odnos Karenjine i Vronskog na početku, a kakav na kraju? Zašto je Ana postala ljubomornom? Je li imala na to pravo? Biste li se osjećali isto?

Jeste li očekivali takav kraj filma?

Da li vas je njena sudbina rastužila? Je li Ana Karenjina tragičan lik?

Što na kraju Levin napokon osjeća da razumije?

Kako tumačite posljednji kadar filma?

Što biste rekli, koja je pouka ovog filma? Je li pouka Ana Karenjine da bismo trebali slijediti svoje srce? Nije li to ono što je Ana učinila?

Koji vam je prizor bio najupečatljiviji u filmu?

## **FILMSKA IZRAŽAJNA SREDSTVA**

Kakva je uvodna špica filma?

U koje se vrijeme događa radnja filma? Po čemu možete prepoznati razdoblje s kraja XIX. stoljeća? Kakva je bila odjeća, namještaj, tehnologija...?

Kakav je eksterijer, a kakav interijer u filmu? Kako su prikazani Moskva i Sankt Peterburg, a kako seosko imanje Levina? Zašto redatelj koristi makete?

Na koji način redatelj koristi scenografiju kako bi definirao odnos Ane i Vronskog, te Levina i Kiti?



Kakvi su kostimi? Što nam oni otkrivaju? Odgovaraju li oni karakteru samog lika? Imaju li neku simboliku? Primjerice, u filmu je Karenjin lik goleme samokontrole i suzdržanih emocija. Kako kostimi i šminka prikazuju što se s njim događa iznutra?

Koje vrste filmskih planova dominiraju filmom? U kakvom planu redatelj najčešće prikazuje Anu Karenjinu?

Kakvim jezikom govore glavni likovi? Da li vas je zasmetalo to što su likovi Rusi, a govore engleskim jezikom? Da li se time gubi autentičnost? Jeste li primijetili kako su aristokrati u Rusiji koristili francuske izraze (primjerice, jelo "à la Rus")? Što mislite zašto?

Kakva je glazba? Imali ona neku ulogu u ovome filmu? Kakav ugođaj stvara? Je li ona realističan element filma ili ne? Postoji li povezanost glazbe i pokreta kamere? Navedi barem jednu scenu u kojoj misliš da je glazba bila važno izražajno sredstvo i objasni zašto.

Kakav je tempo i ritam filma? Po duljini kadrova i pokretima kamere što biste rekli, je li ovaj film dinamičnog ili statičnog karaktera?

Jesi li i u kojim trenucima primijetio brže pokrete kamere?

Gdje primjećujete korištenje gornjeg i donjeg rakursa (kutova snimanja)? Što u takvom prikazu Ane i Vronskog redatelj sugerira?

Jeste li primijetili subjektivan kadar, pomoću kojeg vidimo svijet lika njegovim očima?

Kakva je gluma u filmu? Djeluju li vam glumci prirodno, uvjerljivo? Kako biste ocijenili njihovu glumu? Radi li se o dobrom ili lošem odabiru glumaca za uloge? Obrazložite svoje mišljenje.

## ZADACI ZA UČENIKE

- Istraži na internetu koliko postoji filmskih adaptacija Ane Karenjine. Razmisli zašto je tako često ekranizirana i zašto je Karenjina i dalje jedna od najupečatljivijih likova u književnosti unatoč tome što je prošlo 130 godina od objavljivanja romana?
- Pronađi knjigu u knjižnici i potom pročitaj barem jedan odlomak iz Ane Karenjine. Pomoću interneta i literature, istraži tko je bio Lav Tolstoj te napravi mali plakat na temu Ane Karenjine.
- Kojom biste ocjenom od 1 do 5 ocijenili ovaj film? Obrazložite svoju ocjenu i napišite kritiku odgledanog filma. Ako ste čitali roman, što mislite, je li ovo uspješna ekranizacija knjige?
- Što mislite jesu li ljubav i sloboda smisao života? Što za vas predstavlja ljubav? Napišite esej na tu temu.

Kako bi Kino Valli poboljšalo produkciju kvalitetnih filmskih naslova za djecu i mlade, voljeli bismo dobiti i povratnu informaciju učenika, nastavnica i nastavnika. Svoje osvrte i razmišljanja možete nam slati na [fus@kinovalli.net](mailto:fus@kinovalli.net)



*Projekt FUŠ realiziran je uz potporu*



Hrvatski  
audiovizualni  
centar  
Croatian Audiovisual Centre

